

PROSOPOGRAPHICAL DATABASES IN THE CONTEXT OF MODERN RESEARCH ON THE HISTORY OF UNIVERSITIES – THE *UNIVERSITAS MAGISTRORUM* (1458–1622) DATABASE

JANA SYNOVCOVÁ BOROVIČKOVÁ – JAROSLAVA ŠKUDRNOVÁ

This article presents the online database being created as part of the project *Universitas Magistrorum*: Professors of the Utraquist University of Prague (1458–1622). It briefly outlines general development in the area of digital humanities and sets it in the context of other prosopographical projects.

Keywords: digital humanities – prosopography – prosopographical databases – universities – university history – university professors – Prague University – the Middle Ages – the early modern period

DOI: 10.14712/23365730.2020.26

The goal of the new research project *Universitas Magistrorum*¹ – Professors of the Utraquist University in Prague between 1458 and 1622, undertaken at the Institute of History of the Czech Academy of Sciences by a small team headed by Professor Martin Holý, is to contribute to the current research on the history of universities. Although the topic has become very popular among historians not only within Czech historiography, little attention has been devoted to the period from the Compacts of Basel to the Jesuit takeover of the university, i.e. to the era of the Utraquist University in Prague.

The project primarily focuses on the social, geographic, linguistic-ethnic, and confessional makeup of the professors at the University of Prague, including their pre-university and university education in the Lands of the Bohemian Crown and abroad, their careers prior to working at the University of Prague, their appointment at Charles University and subsequent activities there, and their representation and collective identity, private libraries, literary activities, contacts with European scholars, educational and cultural patronage, and careers after leaving the university. Although the main objective of the project is to publish a printed compendium, our contribution takes a different approach and presents a newly established digital database of professors who worked at the Utraquist University in Prague. But first, we would like to briefly outline the context of this database by looking at similar prosopographical projects and the current state of humanities computing, now commonly

¹ The following description is based on documentation for the project *Universitas magistrorum*. Profesoři pražské utrakvistické univerzity 1458–1622 [*Universitas Magistrorum*: Professors of the Utraquist University of Prague (1458–1622)], undertaken at the Institute of History of the Czech Academy of Sciences since 2018 with support from the Czech Science Foundation (GACR no. 18-00408S).

referred to as digital humanities. We do not intend to provide a detailed description but rather summarize development and current trends in the field of digital prosopography, especially in university history research.

Prosopography

Prosopography has been used as a method of historical research since the middle of the nineteenth century,² but it gained new momentum with the advent of computer technology and new data processing methods.³ This allowed for very large and important projects, such as *The Prosopography of the Byzantine World*⁴ and *The Prosopography of Anglo Saxon England*,⁵ which were undertaken in collaboration with the Centre for Computing in the Humanities at King's College London.⁶

Utilising mainly sources of an official nature, such as vital records and lists of graduates and members of colleges, university prosopography seemed an ideal field for initial experiments with computer data processing in historical studies in the 1960s. The rise of personal computers made the field even more popular.

Beginning with the simplest statistical analyses in the 1970s, methodological discourse in the following decades turned to source-oriented data processing and the creation of special computer software for analysing historical sources, such as the German *Kleio* or the French *Prosop*.⁷ In the 1990s, personal computers and relational databases offered entirely new approaches to prosopography.

Online prosopographical databases

Another new dimension was explored with developments in network technologies, which led to unprecedented accessibility of digitalized historical sources and made it possible to manage and publish prosopographical databases online. We cannot list all the important prosopographical studies of university sources conducted in that era, but we should mention one project of crucial importance in the Central European context – *Repertorium Academicum Germanicum* – which is headed by Professor Schwinges.⁸ There are individual

² German classical historian Theodor Mommsen, founder of the world's oldest and longest-running collective historical work, *Prosopographi Imperii Romani*, is also considered the founder of modern prosopography. See Katharine Stephanie Benedicta KEATS-ROHAN (ed.), *Prosopography Approaches and Applications: a Handbook*, Oxford 2007, p. 4.

³ For details see K. S. B. KEATS-ROHAN, *Prosopography Approaches*, pp. 13–14.

⁴ <<https://pbw2016.kdl.kcl.ac.uk/>>; <<http://www.pbe.kcl.ac.uk/>>.

⁵ <<http://www.pase.ac.uk/>>.

⁶ <<https://www.kcl.ac.uk/ddh/>>.

⁷ Jean Paul GENET, *L'informatique au service de la prosopographie: PROSOP*, in: *Mélanges de l'Ecole Française de Rome, Moyen Age Temps Modernes*, Paris 1988, pp. 247–263; Manfred THALLER, *Kleio. A Database System*, St. Katharinen 1993.

⁸ <<https://rag-online.org/>>.

university databases in Paris,⁹ Poitiers,¹⁰ Toulouse,¹¹ Cambridge,¹² Oxford,¹³ Bologna,¹⁴ Perugia,¹⁵ Siena,¹⁶ Rostock,¹⁷ Helmstedt,¹⁸ Duisburg,¹⁹ and Leipzig,²⁰ and similar databases are being built in Bamberg²¹ and Krakow.²²

Backed by their rich experience with numerous large prosopographical projects at the KCL Centre for Computing in the Humanities, British researchers are working on a comprehensive methodological concept known as factoid prosopography, a sophisticated relational database model centred on the idea of the factoid, i.e. a point in a source that says something about a person or persons. It is the hub of a formal structure of relational ties between people and their records, geographic locations, and sources.²³

In addition to databases, recent prosopographical research has increasingly relied on other kinds of technology, such as geographic information systems (GIS), visualisation tools for the study of social networks, and tools for electronic editions in the XML language. While former studies have largely employed commercial software, current research typically makes use of open-source tools based on sharing open license algorithms.

The latest trends aim to interlink existing databases and explore options for automated access through emerging semantic web standards (RDF – Resource Description Framework) and special knowledge-based ontologies (OWL – Web Ontology Language).²⁴

We should mention Heloise, the European research network on digital academic history.²⁵ Launched in 2012, the initiative aims to create a shared virtual research environment in which to connect the existing prosopographical and biographical databases of prominent European universities. In addition to the aforementioned *Repertorium Academicum Germanicum*, the programme mainly includes universities based in Italy (Bologna, Perugia) and France (Paris, Toulouse, Poitiers) as well as other databases, such as a list of books of the

⁹ Studium Parisiense: <<http://lamop-vs3.univ-paris1.fr/studium/>>.

¹⁰ Repertorium academicum pictaviense: <<http://repertorium.projets.univ-poitiers.fr/>>.

¹¹ Corpus Academicum Tolosae: <<http://blogs.univ-jfc.fr/poolcorpus/bases-universitaires/corpus-academicum-tolosae/>>.

¹² A Cambridge Alumni Database: <<http://venn.lib.cam.ac.uk/>>.

¹³ Alumni Oxonienses 1500–1714: <<https://www.british-history.ac.uk/alumni-oxon/1500-1714>>.

¹⁴ Projet ASFE: <<http://asfe.unibo.it/it>>.

¹⁵ Onomasticon. Prosopografia dell'università di Perugia: <<http://www.unipg.it/onomasticon/>>.

¹⁶ Maestri e scolari a Siena e Perugia: <<http://www3.unisi.it/docentes/index.html>>.

¹⁷ Catalogus professorum Rostochiensium: <<http://cpr.uni-rostock.de>>.

¹⁸ Professorenkatalog Universität Helmstedt: <<http://uni-helmstedt.hab.de/index.php?cPage=6&sPage=prof>>.

¹⁹ Duisburger Universitätsmatrikel 1652–1818: <<https://www.uni-due.de/ub/archiv/universitaetsmatrikel.shtml>>.

²⁰ Catalogus Professorum Lipsiensium: <<http://research.uni-leipzig.de/catalogus-professorum-lipsiensium/>>.

²¹ Professorinnen- und Professorenkatalog – Otto-Friedrich-Universität Bamberg: <<https://www.uni-bamberg.de/arch/projekte/professorinnen-und-professorenkatalog/>>.

²² Corpus academicum Cracoviense: <<http://www.archiwum.uj.edu.pl/corpus-academicum-cracoviense1>>.

²³ <<https://factoid-dighum.kcl.ac.uk/>>; John BRADLEY – Harold SHORT, *Texts into databases: the Evolving Field of New-style Prosopography*, in: *Literary and Linguistic Computing* Vol. 20 Suppl. 1, 2005, pp. 3–24; John BRADLEY, *Documents and Data: Modelling Materials for Humanities Research in XML and Relational Databases*, *Literary and Linguistic Computing* 20/1, 2005, pp. 133–151.

²⁴ Michele PASIN – John BRADLEY, *Factoid-based prosopography and computer ontologies: towards an integrated approach*, *Digital Scholarship in the Humanities* 30/1, 2015, pp. 86–97.

²⁵ <<http://heloisenetwork.eu/>>; Thomas RIECHERT – Francesco BERETTA, *Collaborative Research on Academic History using Linked Open Data: A Proposal for the Heloise Common Research Model*, *CIAN-Revista de Historia de las Universidades* 19/1, 2016, pp. 133–151, online: <<http://e-revistas.uc3m.es/index.php/CIAN/article/view/3147>>.

British Library published by the Italian Academies in 1525–1700,²⁶ the 15cBOOKTRADE project,²⁷ which maps the history of European incunables from the time and place of their creation to the present day, and the French database of humanist texts called BUDÉ.²⁸

The outputs of the Heloise project are used and expanded by others, such as the joint methodological project of the Hochschule für Technik, Wirtschaft und Kultur (HTWK), Leipzig, and the Herzog August Bibliothek Wolfenbüttel entitled *Professorale Karrieremuster der Frühen Neuzeit* [Early Modern Professorial Career Patterns].²⁹ The project aims to interlink the existing catalogues of professors at German protestant universities (Leipzig, Bamberg, Helmstedt, and Kiel).

In speaking about the early modern period, we should also cite the EMLO³⁰ database (Early Modern Letters Online) created as part of the project *Cultures of Knowledge: An Intellectual Geography of the Seventeenth-Century Republic of Letters*³¹ and *Networking the Republic of Letters, 1550–1750*.³² It stores data related to more than 60,500 letters, mostly exchanged between scholars from the sixteenth to the eighteenth century. The Department of Comenius Studies at the Institute of Philosophy of the Czech Academy of Sciences is making important contributions to the database as part of a project analysing the correspondence of J. A. Comenius.³³

Description of the database³⁴

Unlike the aforementioned large-scale projects, our database is created with the single purpose of providing background for one of the outputs of the *Universitas Magistrorum* project. Due to the small scale of the project and limited financial and human resources, we needed to use a simple and efficient data model to create a web application with minimum implementation issues. At the same time, we wanted to connect the new database with other digital humanities projects conducted at the Institute of History.

The data model was constructed upon a relational structure taken from an older database of vital records from the Prague School of Law, an endeavour that the creators of the present project were also involved in.³⁵ The structure contains a central table with basic personal

²⁶ <<http://italianacademies.org/>>.

²⁷ <<https://www.mod-langs.ox.ac.uk/research/15cbooktrade>>.

²⁸ <<http://bude.irht.cnrs.fr/>>.

²⁹ <<https://pcp-on-web.htwk-leipzig.de/project/>>.

³⁰ <<http://emlo.bodleian.ox.ac.uk/>>.

³¹ <<https://cofk.history.ox.ac.uk/>>.

³² <<http://www.culturesofknowledge.org/>>.

³³ <<http://emlo-portal.bodleian.ox.ac.uk/collections/?catalogue=jan-amos-comenius>>; Vladimír URBÁNEK, *Cultures of Knowledge a Komenský v síti učenécké korespondence* [Comenius in a Network of Scholarly Correspondence], *Akademický bulletin Akademie věd České republiky* 12, 2014, pp. 28–31; IDEM, *Raně novověká republika učenců a www: digitální metody zkoumání učenéckých korespondenčních sítí* [Early Modern Republic of Scholars and the WWW: Digital Methods of Researching Correspondence Networks of Scholars], *AUC-HUCP* 58/2, 2018, pp. 37–49.

³⁴ The following description refers to the online database of the project, which is available at <<http://unimag.hiu.cas.cz/professori/>>.

³⁵ Jana BOROVIČKOVÁ, *Počítačové zpracování univerzitních matrik – program paradox a prosopografie pražské právnické university* [Computer Processing of University Registers – the Paradox Programme and Prosopography of the Prague School of Law], *Mediaevalia Historica Bohemica* 7, 2000, p. 201–231; Jana

data and a number of relational tables with information about the life and career of each professor, including pre-university and university education, academic degrees, academic and non-academic careers, and family and professional ties. The relational model also provides tables referring to the sources of information that take full advantage of the current options for connection with existing digital repositories, especially those focusing on the Bibliography of the History of the Czech Lands. The database allows users to append visual material, photocopies of archive sources, and biographs (Fig. 1).

The technological solution uses the MySQL open source relational database. The web application was created using the commercially available PHP Generator for MySQL by the US company SQL Maestro Group, which enables efficient management of sql databases and simple implementation in the www environment. The database is only available to authorised editors at present, but when the project is concluded, it will be published in Czech and English.³⁶

The central element of the database is a table titled Professors (Fig. 2). Each entry in the table represents one specific person with additional attributes, and it relates to a number of other tables that expand the basic biograph with information about the person's academic path and degrees as well as memberships in colleges (Fig. 3). Other tables follow their subsequent career in two directions – academic and non-academic. Social networks are captured in the Contacts and Family table. Social position is closely related to economic status, which can be traced in the Property table. Independently, we also map the works of each person.

The Literature, Sources, and Digital Sources tables are essential both for final analysis and as a source of material for further research. There is also space for storing various types of sources and notes related to specific people, which can be accessed from the External Files table.

We should not ponder every entry in the basic table, but we will look at the connection to other online databases created at the Institute of History. When building a historical biographical database, one of the most frequent issues is a lack of consensus about unified forms of individual names. An elegant way to circumvent this problem is to choose the authoritative form used by national authorities managed by the National Library of the Czech Republic (Fig. 4).³⁷ This ensures compatibility and connectivity with other national and international databases³⁸ and is the reason the central table contains a reference to the specific authoritative entry in the Bibliography of the History of the Czech Lands database (Fig. 5),³⁹ which refers to national authorities. When the link is clicked, the authoritative form of the name and all its variants are displayed together with literature related to the person and his or her work (Fig. 6). At the same time, links can be clicked to visit the sites

BOROVÍČKOVÁ – Magda SUKKARIOVÁ – Jiří STOČES, *Český, bavorský a polský univerzitní národ pražské juristické univerzity 1372–1418/19* [The Bohemian, Bavarian, and Polish University Nations of the Prague Judicial University, 1372–1418/19], AUC-HUCP 33–34/1–2, 1993–1994, p. 59–75.

³⁶ <<http://unimag.hiu.cas.cz/professori/>>.

³⁷ The database of National Authorities is available on this website: <https://aleph.nkp.cz/F/MU9S4M4P9QID-43KS8DYQMTVI4455PD8RQVVS5GD6K9FE44GFEDY-33014?func=file&file_name=find-b&local_base=AUT>.

³⁸ E.g. Library of Congress Authorities: <<https://authorities.loc.gov/>>.

³⁹ <<https://biblio.hiu.cas.cz/lists/authority-index?fond=31&prefix=A>>.

of other important databases of the Institute of History, such as the biographs created for the Biographical Dictionary of the Czech Lands (Figs. 7 and 8).⁴⁰

We should note that references to the authoritative name forms in the Bibliography of the History of the Czech Lands are not limited to the professors; they are also used in the case of geographic authorities,⁴¹ again to unify the name of the location and allow for confirmation, especially when there are multiple locations of the same name in the respective language (Fig. 9).

Interconnection is crucial in the Literature table too (Fig. 10). To ensure unified records and prevent duplicities, each entry contains a reference to the biblio.hiu.cas.cz site and an abbreviation to facilitate the process. This allows users to access digital copies of the individual works, because the entries in the Bibliography of the History of the Czech Lands always represent links to the full versions of the texts, unless there is no digital copy available (Fig. 11).

There are also special tables dedicated to Sources and Digital Sources (Fig. 12). In both cases, entries include links to available electronic versions. For Sources, this is possible only if a digitalised version is freely available. Therefore, the Sources table primarily offers detailed information about where to find the source (Fig. 13).

Let us return to the central table with the names of the professors to address viewing, sorting, filter, export, and multiple editing options. In addition to the basic table view, users can choose to display cards (Fig. 14). In either case, they can also customize the number of entries displayed. The database offers simple sorting by clicking on the name of the entry in the heading (Fig. 15). To adjust other options, click the two arrows above the table. Entries to be displayed can be filtered simply by entering text. You can also use more complex filters, as shown in Fig. 17 in the list of appendices.

The application also allows you to update several fields at once using the multiple editing feature (Fig. 18). When you select entries in the table, you can edit a selected field for all the selected entries (Fig. 19). The data can be exported into usual text, print, and data exchange formats (Fig. 20).

Conclusion

Despite its relative simplicity, the database is expected to satisfy the needs of the project and provide important tools for various fields of research, such as quantitative analyses of the geographic or social origin of the professors and research into their careers, social mobility, and social networking. The database is adjusted to allow for future interconnection with GIS systems. The individual biographs should eventually be made accessible from a web-based biographical dictionary.

⁴⁰ <<http://biography.hiu.cas.cz>>.

⁴¹ <<https://biblio.hiu.cas.cz/lists/authority-index?fond=45&prefix=A>>.

Annexes

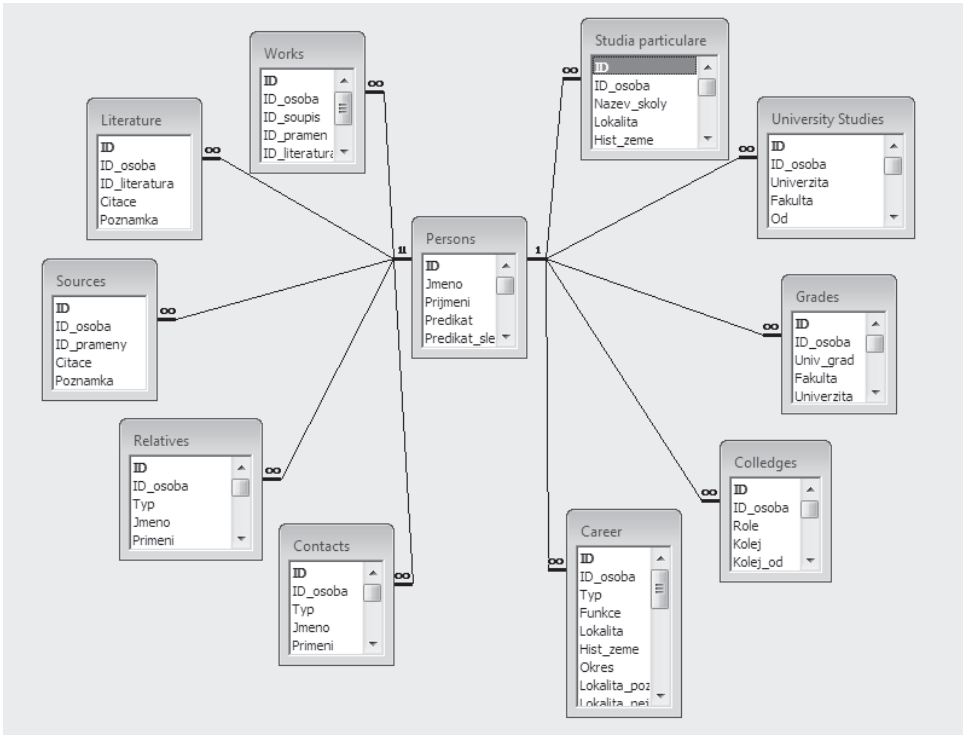

Fig. 1: ER Diagram of the Database

Osoby

Profesoři

Další osoby

Místa

Lokality

Okresy

Historické země

Informační zdroje

Literatura

Prameny

Digitální zdroje

Kódovníky

Univerzity

Archivy a knihovny

Univerzitní funkce

Fig. 2: Home Page of *Universitas Magistrorum*

Profesoři

< 1 >

+ Přidat nový Obnovit Exportovat Tisknout

	Akce	ID	Křestní jméno	Příjmení	Šlechtický predikát	Predikát dědičný/získaný	Varianty jména	Datum narození
		25	osoba	pokusná	z Budova	dědičný		
		26	Petr	Kodicil	z Tulechova		Codicillus, Kodicil, Kodycillus	1533.02.2
				Bacháček	z Nauměřic		Bachacius, Bachaczek	1541.11.0
				Svěchin	z Paumberka		Svěch, Svechinus, Schwechius, Swechinus, Svěchinus, Sviechinus, Šviechin	1516.00.0
				Aerichalcus			Měděnný, Miedenny, Praesticenus	1515.00.0
				Hortensius			Zahrádka	1501.11.1
				Adam	z Veleslavína	získaný		1546.08.3
				Albert z Kaménka			Albrecht, Crapicenus, Krapicenus, Hebraeus	1547.00.0
				Antoch z Helfenberka			Antochius, z Helfenburka	1508.05.0
				Aquila z Plavče			ab albis Aquilis, Orel, Vorel	1520.00.0

- Partikulární studium
- Univerzitní studium
- Univerzitní grady
- Univerzitní koleje
- Univerzitní působení
- Mimouniverzitní působení
- Příbuzní
- Kontakty
- Majetek
- Dílo
- Literatura k osobě
- Prameny k osobě
- Digitální zdroje k osobě
- Externí soubory

Podpořeno grantem Grantové agentury ČR č.: GA18-00408S, kont

Fig. 3: Additional Attributes

Profesoři

< 1 >

+ Obnovit Exportovat Tisknout

Rychlé hledání 🔍 🔍 🔍 🔍 🔍 🔍

	Akce	ID	Křestní jméno	Příjmení	Šlechtický predikát	Predikát dědičný/získaný	Varianty jména	Datum narození	Místo původu	Datum úmrtí	Poznámka	Odkaz BDCZ
		32	Mikuláš	Albert z Kaménka			Albrecht, Crapicenus, Krapicenus, Hebraeus	1547.00.00	Chrapkovice	1617.12.16		https://biblio.hiu.cas.cz/authorities/327605
		31	Daniel	Adam	z Veleslavína	získaný		1546.08.31	Praha	1599.10.18		https://biblio.hiu.cas.cz/authorities/8709
		27	Martin	Bacháček	z Nauměřic		Bachacius, Bachaczek	1541.11.00	Neuměřice	1612.02.16		https://biblio.hiu.cas.cz/authorities/61209
		26	Petr	Kodicil	z Tulechova		Codicillus, Kodicil, Kodycillus	1533.02.24	Sedlčany	1589.10.29		https://biblio.hiu.cas.cz/authorities/188617

Fig. 4: Unified Forms of Individual Names by National Authorities

Indexes

START [A](#) [B](#) [C](#) [D](#) [E](#) [F](#) [G](#) [H](#) [I](#) [J](#) [K](#) [L](#) [M](#) [N](#) [O](#) [P](#) [Q](#) [R](#) [S](#) [T](#) [U](#) [V](#) [W](#) [X](#) [Y](#) [Z](#)

kodicil

2 found records, search took 364 ms.

- Kodicil, Petr, 1533–1589** (3x)
See: [Codicillus z Tulechova, Petr, 1533–1589](#)
- Kodicill, Petr, 1533–1589** (3x)
See: [Codicillus z Tulechova, Petr, 1533–1589](#)

ENTER INITIAL LETTERS

kodicil

CHOOSE INDEX

Authors index

Geographical term

Keywords

Source document

Chronological data

Collections of parts

Fig. 5: Authoritative Forms of Names in the Bibliography of the History of the Czech Lands database

Codicillus z Tulechova, Petr, 1533–1589

Narozen 24. 2. 1533 v Sedčanech, zemřel 26. nebo 29. 10. 1589 v Praze. Raktor Pražské university, humanistický básník, pedagog, matematik, astronom, autor spisů o astronomických úkazech

- [Petr Codicillus z Tulechova \(Wikipedia\)](#);
 [CODICIL z Tulechova Petr 22.2.1533–26.10.1589 \(Biografický slovník českých zemí\)](#)

- Codicillus z Tulechova, Petr, 1533–1589**
See: [Codicillus, 1533–1589](#)
See: [Petr, z Tulechova, 1533–1589](#)
See: [z Tulechova, Petr Codicillus, 1533–1589](#)
See: [Kniška, Petr, 1533–1589](#)
See: [Kodycyllus z Tulechova, Petr, 1533–1589](#)

Show all

DETAIL MARC

Found in these documents

3 found records, search took 88 ms.

Sorted by name

Items per page: **30**

Děti ve školských řádech partikulárních škol pražských měst předbělohorského období
(16. a počátku 17. století)
Svatoš, Michal.

Biografický údaj: [Codicillus z Tulechova, Petr, 1533–1589](#)
Systematika: [české země 1526–1620; školství, pedagogika, učitelé, péče o mládež](#)

Paupertate styloque connecti
utváření humanistické učenécké komunity v českých zemích
Storchová, Lucie,
Praha : Scriptorium, 2011

Biografický údaj: [Karel český král a římský císař, 1316–1378; Campanus Vodňanský, Jan, 1572–1622; Carolidas z Karlsperka, Jiří, 1589–1612; Codicillus z Tulechova,](#)

Select from found records

DOCUMENT FOND

- Bibliography – articles 2x
 Bibliography – monographs 1x

AUTHOR

- Storchová, Lucie, 1979– 1x
 Svatoš, Michal, 1947– 1x
 Vratislavská, Ester 1x

BIOGRAPHICAL TERM

YEAR OF PUBLICATION

2004 – 2012

Fig. 6: Authoritative Forms of Names in the Bibliography of the History of the Czech Lands database

Codicillus z Tulechova, Petr, 1533–1589

Narozen 24. 2. 1533 v Sedlčanech, zemřel 26. nebo 29. 10. 1589 v Praze. Rektor Pražské univerzity, humanistický básník, pedagog, matematik, astronom, autor spisků o astronomických úkazech

[Petr Codicillus z Tulechova \(Wikipedie\)](#)
[CODICIL z Tulechova Petr 22.2.1533-26.10.1589 \(Biografický slovník českých zemí\)](#)

Codicillus z Tulechova, Petr, 1533–1589
 See: Codicillus, 1533–1589
 See: Petr, z Tulechova, 1533–1589
 See: z Tulechova, Petr Codicillus, 1533–1589
 See: Knižka, Petr, 1533–1589
 See: Kodycyllus z Tulechova, Petr, 1533–1589

Show all

Fig. 7: Link to the Biographical Dictionary

BSCZ
BIOGRAFICKÝ SLOVNÍK HISTORICKÝ ÚSTAV AV ČR

Biografický slovník

Hledat

Přihlášení

Navigace ▾ Vyhledávání ▾ Kategorie ▾ Významnost ▾ Profese ▾ Nástroje ▾

CODICIL Z TULECHOVA PETR 22.2.1533-26.10.1589

Stránka: Diskuse Zobrazit zdroj

CODICIL z Tulechova, Petr (též KODICILL, CODICILLUS, CODICILU, Petr KNIŽEK), *22. 2. 1533 Sedlčany, † 26. 10. 1589 Praha, pedagog, humanista, básník, astronom

Byl zván též Petr Knižka nebo Knižek (podle latinského codicillus, tj. knížka). Studoval na pražské univerzitě klasické jazyky u Matouše Collina z Chotěbřiny a astronomii u Jana Zahradky (Hortensius). 1552 získal hodnost bakaláře. 1553 ušil na škole v Žatci a 1555 i přesto, že byl povolán na pražskou školu u kostela sv. Jindřicha, odešel podporován Janem Hodějovským z Hodějova na studia do Wittenbergu, kde studoval řečtinu u německého humanisty Filipa Melanctona a u dalších mistrů. Po návratu (1558) se stal vychovatelem u pánů z Valdštejna a posléze i správcem pražské školy u sv. Jindřicha. 1561 byl jmenován mistrem svobodných umění a začal učit řečtinu, dialektiku, matematiku, astronomii a výklad antických textů. 1564/65 byl děkanem artistické fakulty, 1572/73 a 1582–89 rektorem univerzity. Jako rektor zavedl přísný přednáškový režim pro učitele univerzity, kteří od té doby museli přednášet každý týden v určený den a hodinu.

Stal se 1586 vedle funkce rektora univerzity správcem latinských městských škol v celém Českém království a vypracoval jejich nový studijní řád (*Ordo studiorum docendi atque discendi litteras in scholis civitatum regni Bohemiae*). Vydal i některé učebnice, např. rozšířené vydání Collinovy sbírky latinských synonym (*Libellus synonymorum Latinorum*, 1573), latinskou gramatiku (*Grammatica Latina*, 1594) a především první tištěnou učebnici logiky českého původu *Praecepta Dialectices...* (1590), která vycházela z Melanctonovy knihy *Erotomata dialectices* (vydána 1547) a přiléhala i k dílu francouzského matematika Petra Rama (Pierre de la Ramée). Jako humanista se kromě překladů z latiny a řečtiny uplatnil i jako básník, jeho díla byla často otištěná v příležitostných reprezentativních sbornících.

Zabýval se také astronomií a vydal mezi 1572 a 1582 několik prací věnovaných zvláštním nebeským útvarům: nově z roku 1572 (kterou považoval za kometu), kometám z let 1575, 1577 a 1582. Dokonce napsal latinské básně *Carmen de eclipsi lunae* na zatmění Měsíce (2. 4. 1577, 15. 9. 1578, 31. 1. 1580).

Ve veřejném životě se C. podílel na vypracování tzv. České konfese – kompromisu mezi husitskou tradicí, augšpurskou konfesí a českým bratrstvím – kterou chtěla česká šlechta prosadit u císaře Maximiliána II. Mezi 1563 a 1569 vydával české kalendáře (minuce a pranostiky). 1565 vypustil z kalendáře svátek Mistra Jana Husa (6. 7.), za což byl mnohými kritizován a načas musel odejít z Prahy. 1588 byl svátek v minucích již uveden znovu.

L: OSN 5, s. 485; Jireček 1, s. 359n.; J. Smolik, *Matematikové v Čechách od založení university Pražské do r. 1620*, 1. díl, in: *Živa 1864*, zvl. otisk: F. Balada – K. Koutský – J. Rádl, *Kalendář českých matematiků*, in: *Matematika ve škole 3* (1952–53); Q. Vetter, *Šest století matematického a astronomického učení na univerzitě Karlově v Praze*, in: *Věstník KČSN*, 1952; *Slovník latinských spisovatelů*, 1984; J. Král, *České humanistické logiky (úvod)*, in: *Simon Galenus Sušický: Logika*, 1926; E. Denis, *Konec samostatnosti české 4/2*, 1932, s. 482, 537, 618; RHB 1, s. 389n. (s bibliografi); HS 1, s. 170; LČL 1, s. 362 (s bibliografi); SČF, s. 269; DUK 1, rejstřík.

Ref: *Bibliografie dějin Českých zemí* [†]

Jaroslav Folta

Petr CODICIL z Tulechova

Narozeni	22.2.1533
Místo narozeni	Sedlčany
Úmrti	26.10.1589
Místo umrti	Praha
Povolání	1- Matematik 9- Astronom nebo astrolog 63- Spisovatel
	55- Jazykovědec

Fig. 8: The Authority in the Biographical Dictionary

Besarábie (oblast) (Moldavsko, Ukrajina)

Historické území ve východní Evropě tvořící východní část země Moldávie. V současné době je rozděleno mezi Moldavsko a Ukrajinu.

Besarábie (Wikipedie)

DETAIL MARC

Found in these documents

3 found records, search took 45 ms.

Sorted by name

Items per page: 30

Problematika Besarábie a severní Bukoviny v správách slovenského vyslanca v Rumunsku Ivana Milecza
Bauerová, Jana

Biografický údaj: Milec, Ivan, 1896-1980
Systematika: Rumunsko; světové dějiny 1939-1945; zahraniční politika, mezinárodní vztahy; Slovensko 1939-1945

Připojení Besarábie a severní Bukoviny k Sovětskému svazu v r. 1940

Select from found records

DOCUMENT FOND ▲

Bibliography - articles 3x

AUTHOR ▲

Tejchman, Miroslav, 1938- 2x

Bauerová, Jana 1x

BIOGRAPHICAL TERM ▼

YEAR OF PUBLICATION ▲

1991 - 2016

Fig. 9: Geographical Authorities via the Bibliography of the History of the Czech Lands

Universitas magistrorum. Profesoři pražské utrakvistické univerzity (1458-1622) Osoby Místa Informační zdroje Kódovky

Informační zdroje Literatura

Literatura

Přidat nový Obnovit Exportovat Tisknout

Rychlé hledání

				Akte	ID	Typ	Pramen	Zkratka	Poznámka	Odkaz BDCZ
				1	soupis	✓	RHB 4		Rukověť humanistického básnictví v Čechách a na Moravě. Sv. 4 N-Ř	https://biblio.hiu.cas.cz/documents/235183
				2	soupis	✓	RHB 2		Rukověť humanistického básnictví v Čechách a na Moravě. Sv. 2 Č-J	https://biblio.hiu.cas.cz/documents/223847
				4	biografie	×	MSHKČ 1909		Místopisný slovník historický království Českého sepsal August Sedláček	https://biblio.hiu.cas.cz/documents/417367
				5	edice pramene	×	CLV		Catalogi librorum vetustissimi Universitatis Pragensis Die ältesten Bücherk... Vico	https://biblio.hiu.cas.cz/documents/355327
				7	edice pramene	×	Manuál rektora 1560-82		Manuál rektora se jmény studentů zapsaných v ztracené matrice Univerzity Ka... Vico	https://biblio.hiu.cas.cz/documents/356044
				8		×			A History of the University in Europe. Vol. 1. Universities in the middle ... Vico	https://biblio.hiu.cas.cz/documents/281447
				9		×	Bartoš 1956		Příspěvky k dějinám Karlovy univerzity v době Husově a husitské. Bartoš, Fr... Vico	https://biblio.hiu.cas.cz/documents/254246
				10	edice pramene	✓	Akta 1547		Akta komise pro reformu pražské univerzity z roku 1547. Beránek, Karel	https://biblio.hiu.cas.cz/documents/27921
				11	soupis	✓	Beránek 1988		Bakalář a mistr promování na filozofické fakultě Univerzity Karlovy v Pra... Vico	https://biblio.hiu.cas.cz/documents/405

Fig. 10: Table with Literature and Attributes

Místopisný slovník historický království Českého

sepsal August Sedláček

Sedláček, August,

Imprint: Praha : Bursík a Kohout, 1909

1 l., 1043 s.

Keywords: topografie historická; místopis
Systematics: geografické slovníky

Genre/form: slovníky

Documents for download

Show full text

Plný text 34kB

Monographs till 1938

Favourites

Fig. 11: Access to Full Texts via the Bibliography of the History of the Czech Lands

Universitas magistrorum. Profesori prazské utrakvistické univerzity (1458-1622)

Digitální zdroje

Rychlé hledání

☐	Akce	ID	Typ digitálního zdroje	Název	Zkratka	Odkaz
☐	<input type="button" value="x"/>	1	biografická databáze	Repertorium Academicum Germanicum	RAG	https://rag-online.org/
☐	<input type="button" value="x"/>	2	encyklopedie (wikipedie apod.)	Historisches Lexikon der Schweiz	HLS	http://www.his-dhs-dss.ch/
☐	<input type="button" value="x"/>	3	biografická databáze	Oesterreichisches Biographisches Lexikon	OEBL	http://www.biographien.ac.at/oesbl?frames=yes
☐	<input type="button" value="x"/>	4	bibliografická databáze	Bibliografie dějin Českých zemí	BDČZ	https://biblio.hiu.cas.cz/
☐	<input type="button" value="x"/>	5	biografická databáze	Biografický slovník Českých zemí	BSČZ	http://biography.hiu.cas.cz/Personal/index.php?flavrn%C3%AD_strana
☐	<input type="button" value="x"/>	6	biografická databáze	CERL Thesaurus	CERL	https://data.cerl.org/thesaurus/_search
☐	<input type="button" value="x"/>	7	bibliografická databáze	European Historical Bibliographies	EUHB	http://www.histbib.eu/
☐	<input type="button" value="x"/>	8	biografická databáze	Biographie Portal	BP	https://www.biographie-portal.eu/
☐	<input type="button" value="x"/>	9	biografická databáze	Allgemeine deutsche Biographie	ADB	https://www.deutsche-biographie.de/

Fig. 12: Table of Digital Sources and Attributes

Přidat pramen x

Typ pramene *

Autor

Název

Zkratka *

Instituce uložení (archiv, knihovna) ▼ +

Fond

Signatura

Folia

Poznámka k citaci //

Odkaz na zdroj

Poznámka //

Vytvořil/la * ▼

Změnil/la * ▼

* - Požadované pole

+ přidat další záznam

Fig. 13: Attributes of the Table Sources

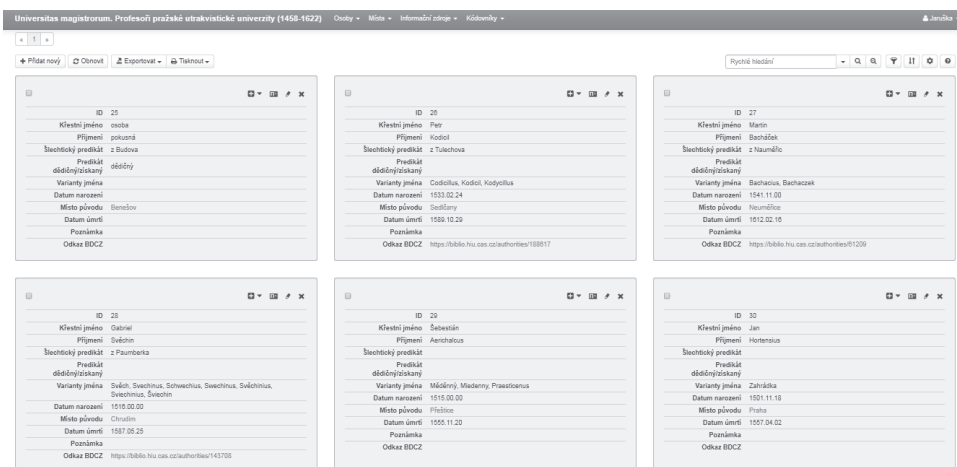

Fig. 14: Data Displaying Options

Profesoři

	Akce	ID	Křestní jméno	Příjmení	Šlechtický predikát	Predikát dědičný/získaný	Varianty jména	Datum narození	Místo původu	Datum úmrtí	Poznámka	Odkaz BDCZ
☐	<input type="button" value="+"/>	<input type="button" value="32"/>	Mikuláš	Albert z Kaménka			Albrecht, Crapicenus, Krapicenus, Hebraeus	1547.00.00	Chrapkovice	1617.12.16		https://biblio.hiu.cas.cz/authorities/327605
☐	<input type="button" value="+"/>	<input type="button" value="31"/>	Daniel	Adam	z Velešlavina	získaný		1546.08.31	Praha	1599.10.18		https://biblio.hiu.cas.cz/authorities/8709
☐	<input type="button" value="+"/>	<input type="button" value="27"/>	Martin	Bacháček	z Nauměřice		Bachacius, Bachaczek	1541.11.00	Neuměřice	1612.02.16		https://biblio.hiu.cas.cz/authorities/61209
☐	<input type="button" value="+"/>	<input type="button" value="26"/>	Petr	Kodicil	z Tulechova		Codicillus, Kodicil, Kodycillus	1533.02.24	Sedlčany	1589.10.29		https://biblio.hiu.cas.cz/authorities/188617

Fig. 15: Simple Data Sorting

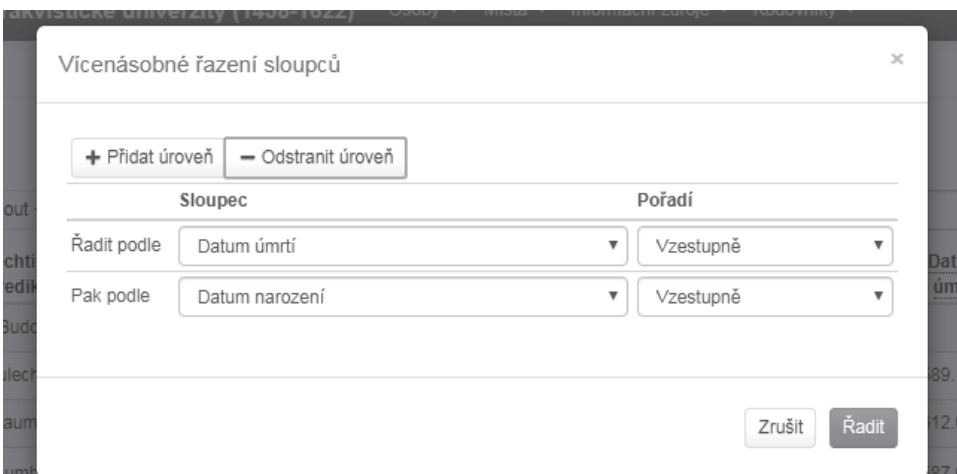

Fig. 16: Other Data Sorting Options

Vybrat **všechny** ▼ záznamy, kde platí následující

Křestní jméno ▼	rovná se ▼	Petr	☒	✕
Šlechtický predik: ▼	rovná se ▼	Nepravda ▼	☒	✕
Sociální původ ▼	rovná se ▼	městský ▼	☒	✕
Sociální zařazení ▼	rovná se ▼	šlechtic ▼	☒	✕

Vybrat **všechny** ▼ záznamy, kde platí následující

ID ▼	rovná se ▼		☒	✕
------	------------	--	---	---

Zakázat filtr

Fig. 17: Data Filtering

Universitas magistrorum. Profesori pražské utravkviské univerzity (1458-1622) Osoby ▼ Místa ▼ Informační zdroje ▼ Kódovniky ▼ Jaruška ▼

Profesori

« 1 »

2 položek vybráno ▼ Rychlé hledání

Akce	ID	Vytisknout vybrané	Šlechtický předek	Předek	Varianta jména	Datum narození	Místo původu	Datum úmrtí	Poznámka	Odkaz BDCZ
☐	25		va	dědičný			Benešov			
☒	26		va		Codicillus, Kodcil, Kodycillus	1533.02.24	Sedlčany	1589.10.29		https://biblio.hiu.cas.cz/authorities/188617
☒	27		čic		Bachacius, Bachaczek	1541.11.00	Neuměřice	1612.02.16		https://biblio.hiu.cas.cz/authorities/61209
☐	28		řka		Svěch, Svechinus, Schwechius, Svechinius, Svěchinius, Sviechinius, Šviechin	1516.00.00	Chrudim	1587.05.25		https://biblio.hiu.cas.cz/authorities/143708

Fig. 18: Selected Fields Actions

Multiple Edit. Editace pro více záznamů

Pole, která mají být aktualizována

- × Šlechtický predikát
- × Predikát dědičný/získaný
- × Šlechtický predikát nejistý

Křestní jméno *

Příjmení Všechny ostatní části jména (tj. přídomek, jméno po otci, přezdívká, místo)

Šlechtický predikát Šlechtický predikát, níže zaškrtněte volbu zděděný/získaný. V případě

Predikát dědičný/získaný dědičný získaný neurčeno

Šlechtický predikát nejistý

Poznámka k predikátu

Varianty jména Zadejte všechny varianty oddělené čárkou

Datum narození

Fig. 19: Multiple Edit

Universitas magistrorum. Profesori pražské utrakvistické univerzity (1458-1622)

Osoby / Profesori

Profesori

« 1 »

2 položek vybráno

- Export do PDF
- Export do Excelu
- Export do Wordu
- Export do XML
- Export do CSV

Jméno	Šlechtický predikát	Predikát dědičný/získaný	Varianty jména	Datum narození
kusná	z Budova	dědičný		
odcil	z Tulechova		Codicillus, Kodcil, Kodycillus	1533.02
27 Martin	Bacháček z Nauměřic		Bachacius, Bachaczek	1541.11
			Svěch, Svechinus, Schwechius,	

Fig. 20: Data Export

Grant support:

Project documentation for *Universitas magistrorum*. Profesori pražské utrakvistické univerzity 1458–1622 [Universitas Magistrorum: Professors of the Utraquist University of Prague (1458–1622)], undertaken with support from The Czech Science Foundation (GACR, no. 18-00408S).

JANA SYNOVCOVÁ BOROVÍČKOVÁ – JAROSLAVA ŠKUDRNOVÁ

PROSOPOGRAFICKÉ DATABÁZE V KONTEXTU MODERNÍHO BĚDÁNÍ O DĚJINÁCH UNIVERZIT – DATABÁZE *UNIVERSITAS MAGISTRORUM* (1458–1622)

RESUMÉ

Cílem článku popisujícího prosopografickou databázi *Universitas Magistrorum*, vznikající v rámci stejnojmenného projektu, je především vysvětlit strukturu databáze, její funkci a nastínit možnosti jejího využití pro výslednou analýzu dat. Nedílnou součástí tohoto představení je i zasazení databáze do kontextu jiných prosopografických databází a vývoje v oblasti *digital humanities*. Do databáze jsou zanášeny biogramy profesorů působících na pražské utrakvistické univerzitě mezi lety 1458–1622. Jednotlivé biogramy zachycují nejen akademickou kariéru jednotlivých osob, ale i jejich předchozí vzdělání, působení mimo univerzitní půdu, sociální postavení a kontakty s dalšími učenými. Databáze klade také důraz na zachycení pramenů, literatury a digitálních informačních zdrojů k jednotlivým záznamům a jejich provázanost s dalšími projekty pražského Historického ústavu na poli *digital humanities*.

Mgr. Jana Synovcová Borovičková, Ph.D.
Institute of History of the Czech Academy of Sciences
jana.borovickova@ruk.cuni.cz

PhDr. Jaroslava Škudrnová
Institute of History of the Czech Academy of Sciences
skudrnova@hiu.cas.cz